

FORSSA

FORSSAN KAUPUNGIN TIEDOTUSLEHTI 2/2023

Articles also
in English

Ennätysmäärä
kansainvälisiä
opiskelijoita Forssaan
sivu 12

Uusi Ronttipuisto
liikuttaa ja leikittää
sivu 24

Katso joulunajan ja
talven tapahtumat
sivu 11 & 22

TEEMANA
YRITTÄMINEN,
KOULUTUS JA
JÄRKIVIHREYS

Pikkujoulukauden
hulvattomin farssi

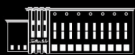
Oikeudet NDC

Ray Cooney

MUNAAKO HERRA MINISTERI

Käännös: Pentti Järvinen / Ohjaus: Valtteri Tuominen

Lipunmyynti ja tiedustelu:
Rauha Kallio
puh. 040 569 6897
teatteri@forssanteatteri.fi

FORSSAN TEATTERI
2023

LIPUT:
ideaticket.fi
forssanteatteri.fi

Esityspäivät:

Pe 3.11. klo 19	La 25.11. klo 18
Su 5.11. klo 16	Su 26.11. klo 16
Pe 10.11. klo 19	Pe 1.12. klo 19
La 11.11. klo 18	La 2.12. klo 16
Pe 17.11. klo 19	Ke 6.12. klo 16
Ke 22.11. klo 19	La 9.12. klo 16

Keuhkokuume
2024

FORSSAN TEATTERI
2024

PEPPI PITKÄTOSSU

ASTRID LINDGREN

Suomenno: Marja-Leena Kuronen / Ohjaus: Kirsi Lindholm

ENSI-ILTA
LA 3.2.
2024 KLO 18

KUTOMON APTEEKKI

Palvelemme
ma-pe 8:30-19
la 9-16
su suljettu

Kutomon
kauppakeskus
Yhtiönkatu
30100 Forssa

puh. (03) 435 5250
kutomonapteekki@apteekit.net

- Laadukasta käsityötä yli 40 vuoden kokemuksella
- Kodin ja julkutilojen kalusteiden verhoilu- ja pintakäsittelyt
- Väli- ja keittiönovien ruiskumaalaus ja kunnostus
- Monipuolisesti palveleva teollisuusmaalaamo

Myös
Artekin
kalusteiden
kunnostus

Verhoiluliike Wiik Oy

Wiikintie 56, 31110 Matku, Forssa | (03) 435 0304, 0400 326 025
wiik@verhoomowiik.fi | www.verhoomowiik.fi

OP Lounaismaa

Meillä on jotain yhteistä.
Meillä on toisemme.

op.fi/lounaismaa

Lue lisää:

Elämää ja tehtävää on myös soteuudistuksen jälkeen

Sotea on yritetty uudistaa ainakin viidentoista vuoden ajan. Edellinen hallitus uudisti rakenteen ja hallinnon, nyt uudistus tehdään todeksi ja asetetaan talouden reunaehdoiksi. Sotepalvelut on päätetty ottaa vahvasti valtion ohjaukseen ja rahoitus on laitettu niin tiukalle, että muutoksia varmasti syntyy.

Toivon, että meidän omalla seudulla ymmärretään, että hyvinvointialueet eivät ole vastuussa palveluiden heikentämisestä, vaikka yleinen keskustelu niin antaa ymmärtää. Hyvinvointialueet ovat täysin valtion rahoituksen varassa.

Soteuudistus ja sen tuoma työmäärä on valtava, palveluiden kehittämistä on tehtävä ja tämä työ tulee jatkumaan vuosia. Palvelutarpeiden muutoksiin on kyettävä vastaamaan nopeastikin tarpeiden ja asiakasvirtojen mukana.

Seudut ja kunnat ovat puolustaneet omia palveluitaan leijonaosin lailla, mutta nyt kaikkien on ymmärrettävä tiukkeneva rahoitus, henkilöstön riittämättömyys ja ikääntyvän väestön tuomat kasvavat palvelutarpeet.

Forssan seudulla ei ole totuttu lyömään hanskoja tiskiin uusissa tilanteissa ja yhteiskunnan myllerryksissä. Meidän on nyt hyvä muistaa ja toimia sen puolesta, että kunnilla on edelleen runsaasti tärkeitä tehtäviä, joilla voidaan edistää kuntalaisten hyvinvointia.

Hyvinvointialueet eivät pärjää yksin, vaan ennaltaehkäisevä ja hyvinvointia edistävä työ jää pitkälti kunnille. Ja sitä työtä riittää.

Kunnat voivat panostaa osaamisen ja kulttuurin edistämiseen. Kunnat voivat panostaa elinympäristön kehittämiseen, kunnan elinvoiman edistämiseen ja paikallisen identiteetin ja demokratian edistämiseen.

Forssa ja sen seutukunta voi olla reilu, avoin ja yhteistä työtä tekevä kumppani hyvinvointialueelle. Se on paras tapa auttaa hyvinvointialuetta saavuttamaan tavoitteensa. Samalla tuotamme kuntalaisille inhimillistä hyvää ja terveyttä.

Pidä itsestäsi hyvää huolta ja voi hyvin!

Kaisa Lepola

Forssan kaupunginvaltuuston pj.

Julkaisija:

Forssan kaupunki
Turuntie 18, PL 62
30101 Forssa
Vaihe (03) 41 411
kirjaamo@forssa.fi
www.forssa.fi

Paino:

PunaMusta Oy

Painosmäärä:

11 500 kpl

Seuraava numero
ilmestyy keväällä 2024

Toimitus, layout, taitto ja valokuvat:

Mainosatama Oy
Johanna Talikainen,
Piia Romppanen

Avustajat
Kaisa Väisänen

Ilmoitusmyynti:

Pia Oksa
puh. 050 3138 987
pia.oksa@fsktry.fi

Akvarelli nostaa Forssaa maailmankartalle

Vuosi sitten valmistunut monitoimikeskus Akvarelli tavoittelee voittoa maailman suurimmalla arkkitehtuurifestivaalilla Singaporessa marras-joulukuussa. Monitoimikeskus on ehdolla World Architecture Festivalin Schools-sarjassa sekä sisustusarkkitehtuurin parhaimmistoa esittelevässä Inside Festivalin Education-kategoriassa.

Parhaan valmistuneen koulurakennuksen titteleistä kilpailee 15 projektia eripuolilta maailmaa. Sisustusarkkitehtuurissa voittoa tavoittelee Akvarellin lisäksi kaksi muuta koulurakennusta. Olla Architecture suunnittelema Akvarelli on sarjan ainoa suomalainen opinahjo.

WAF festivaali järjestetään Singaporessa 29.11.-1.12.2023. Voittajat julkistetaan viimeisenä festivaalipäivänä.

Valttikortteina paikallisuus ja joustavuus

Siivouspalvelu Forssan Ilonan yrittäjät **Kimmo Aalto** ja **Hanna Aalto** valittiin Forssan Vuoden yrittäjiksi syyskuussa järjestetyssä yrittäjäjuhlassa. Aiemmin yritysmyyjänä vakuutusosalalla työskennellyt Kimmo Aalto koki asiakaskohtaamisten kautta yrittäjyyden olevan oma juttu. Forssan Ilonan toiminta on jatkunut jo 17 vuotta ja Vuoden yrittäjä -palkinto lämmitää kokeneen yrittäjän mieltä.

- Yrittäjyys ja siivousala on pääosin arkista aherusta. Ne hetket, jolloin saa laittaa puvun päälle ja mennä ottamaan vastaan tunnustusta hyvin tehdystä työstä ovat ehdottomasti elämän tähtihetkiä, Aalto hymyilee.

Forssan Ilonassa työskentelee vuosittain noin 60 henkilöä, joista parikymmentä on kesätyöntekijöitä. Monelle nuorelle kesätyö Ilonassa on ensimmäinen kokemus työelämästä ja sen pelisäännöistä.

- Vaikka siivousala ei ole arvostetuinta työtä nuorten keskuudessa, kesätyöntekijöistä yli puolet palaa meille töihin. Olemme kiitollisia näistä nuorista ja haluamme toimia työnantajana esimerkillisesti, Aalto kertoo.

Paikallisuus, joustavuus ja asiakkuussuhteiden hoito ovat valttikortteja, joihin Forssan Ilonassa panostetaan.

- Palvelukonsepti mitoitetaan aina yksilöllisesti asiakkaan tarpeet huomioiden. Toimintamme kulmakivi on rakentaa palvelu, jossa kaikki palaset ovat kohdallaan.

- Lisäksi meihin on helppo ottaa yhteyttä ja olemme oikeasti lähellä. Työnjohtajamme pääsee tarvittaessa paikalle vartissa, Aalto toteaa.

www.forssanilona.fi

Asunto- ja kiinteistökauppaa suurella sydämellä

Forssan seudun Vuoden yrittäjänainen -palkinto tuli Forssan Kiinteistökauppiat Oy:n yrittäjälle **Tuula Tykille** yllätyksenä.

- En osannut odottaa tunnustusta. Olen kyllä aina tehnyt paljon ja ollut monessa mukana, mutta en varsinaisesti ole koskaan osannut ajatella itseäni yrittäjänä, Tykki naurahtaa.

Vuodesta 2015 Forssan Kiinteistökauppiassa yrittäjänä toiminut Tykki siirtyi kiinteistöalalle vuosituhaten alussa. Sitä ennen ammattitaitoa ehti kertyä mittavasti niin pankki- kuin vakuutusosalta, joista on ollut hyötyä myös kiinteistökauppiaina.

- Tällä alalla on ymmärrettävä eri näkökulmia. Luotottaja, ostaja ja myyjä on osattava kohdata oikein.

Forssan Kiinteistökauppiat Oy:n yrittäjä Tuula Tykki yllättyi Forssan seudun Vuoden yrittäjänainen -palkinnosta. Ilo palkinnosta jaetaan mahtavan työporukan kanssa.

Paikallisuus näkyy Forssan Kiinteistökauppioiden kaikessa tekemisessä. Seutukunta ja sen asukkaat ovat tuttuja ja asiakaspalvelua tehdään suurella sydämellä. Lisäksi työkavereista on muodostunut myös ystäviä.

- Toimimme noin 60 kilometrin säteellä. Otamme toimeksiantoja ensisijaisesti alueelta, jonka asunto- ja kiinteistökaupan nyanssit tunnemme läpikotaisin. Toimistollemme saa myös piipahtaa aina, kun ovi on auki ja puhelimella meidät tavoittaa 24/7.

- Töihin on kiva tulla koska porukamme koostuu viidestä erilaisesta persoonasta, jotka täydentävät toisiaan. Vietämme aikaa yhdessä myös vapaa-ajalla. Hyvään työyhteisöön kuuluu myös ystävyys, Tykki hymyilee.

www.kiinteistokauppiat.com

Forssa 100 -juhlavuosi huipentuu Kehräämön valopolulle

Joulukuun pimeyteen tuo piristystä Kehräämön valopolku. Lukuisista valoista koostuvan juhla-asun Kehräämöalueelle toteuttaa valkeakoskelainen MBP Production.

- Valopolun toteutuksessa on huomioitu alueen upea miljö. Kymmenillä valonheittimillä ja sadoilla metreillä tuikeketjuja luodaan kokonaisuus, joka alkaa Piippuaukiolta kiertäen Kehräämön pääraakenuksen, Tommi Rantala kertoo.

Valopolulla pääsee nauttimaan erilaisin valoin valaistuista kohteista pitkin Kehräämöaluetta.

- Valaisuun käytetään erilaisia väriyhdistelmiä sekä tuikeketjuja. Valopolkua kiertäessä kannattaa katsella tarkasti ympärilleen, yksityiskohtia löytyy

niin rakennusten seinistä, puista kuin Kihalankosken padon alueeltakin.

Suunnittelutyö valopolun parissa aloitettiin alkusyksystä, kokonaiskuva tarkentuu työn edetessä.

- Kierrettävää reittiä ei ole tarkoitus täyttää alusta loppuun valoilla, vaan toteutus tapahtuu valaistava kohde kerrallaan. Haluamme korostaa historiallisen alueen ainutlaatuisuutta harkituilla kokonaisuuksilla. Valopolku kannattaa tulla kokemaan paikan päälle, Rantala vinkkaa.

Kehräämön valopolku 2.-12.12.2023. Avajaiset 2.12. klo 15 Piippuaukiolla. Vapaa pääsy.

Kangaskaupunki sai arvoisensa tapahtuman

Ensimmäistä kertaa järjestetty Forssa Textile Week -tapahtuma toi elokuussa monipuolisen kattauksen tekstiiliteollisuuteen liittyvää nähtävää ja koettavaa ympäri kaupunkia. Nelipäiväinen tapahtuma tarjosi kävijöille keskustelutilaisuuksia, pop-up myymälöitä sekä näyttelyitä.

- Idea tapahtumaan syntyi viime syksynä Japanissa, Kuosikeskus matkalla -näyttelyn yhteydessä, Forssan museonjohtaja **Kati Kivimäki** avaa tapahtuman syntytarinaa.

- Yhteistyö japanilaisten kanssa on ollut palkitsevaa. Saimme vastavierailulle upeita tekstiilialan yrityksiä, joiden tuotteisiin yleisö pääsi tutustumaan Forssan Työväentalolla järjestetyllä Japani-torilla, Kivimäki kertoo.

Kuva: Riikka Laaksoharju/Forssan museo

Pop-up myyntipisteillä oli mahdollista tehdä uniikkeja löytöjä monipuolisesta valikoimasta.

- Tuotteet herättivät kiinnostusta ja innostivat ihmisiä ostoksille. Oli ilo huomata, että tekstiilituotannon vastuullisuus ja eettisyys kiinnostaa yhä useampaa, Kivimäki toteaa.

- Palaute kävijöiltä on ollut positiivista. Yhteistyö eri tahojen kanssa sujui suunnittelusta toteutukseen saakka saumattomasti ja ammattitaitoisen työryhmän kanssa tapahtumasta saatiin hiottua onnistunut kokonaisuus, Kivimäki kiittelee.

Textile Week järjestetään jälleen elokuussa 2024, tapahtuman teemana tuolloin on kuosit.

www.forssanmuseo.fi

Fysioterapiapalvelut säilyvät Kutomolla

Syyskuussa toimintansa aloittanut Onni Fysio takaa monipuolisten fysioterapiapalveluiden olevan forssalaisten saatavilla myös jatkossa tutuissa tiloissa Kutomolla. Humppilan Fysikaalinen Hoitolaitos Oy:n yrittäjälle **Saara Suoniemelle** yritystoiminnan laajentaminen Forssaan oli mieluista muutos.

- Olin kaivannut jo useamman vuoden uusia haasteita. Kun tieto Kutomon Fysioterapia ja Liikuntakeskuksen konkurssista tuli, ajatus sivutoimipisteen avaamisesta syntyi varsin pian, Suoniemi toteaa.

- Konkurssipesän ostoon liittyy paljon selviteltäviä asioita, mutta palaset ovat asettuneet paikoilleen yksi toisensa jälkeen. Forssan Yrityskehitykseltä ja Hämeen Tilitiedolta olen saanut valtavasti apua, Suoniemi kiittelee.

Onni Fysiolla asiakkaita palvelee samat tutut ammatillaiset kuin Kutomon Fysioterapian aikaan.

- Henkilökunta on sopeutunut tilanteeseen hienosti, vaikka uutta opeteltavaa on ollut työsuhteen muuttuessa ammatinharjoittajaksi, Suoniemi kehuu.

Tulevaisuuteen uuden aluevaltauksen tehnyt yrittäjä katsoo luotavaisesti. Toiminta Kutomolla on käynnistynyt lupaavasti ja palaute asiakkailta on ollut positiivista.

- Kannustan ottamaan rohkeasti yhteyttä. Meillä on töissä osaava joukko, joista jokaisella on oma erityisosaamisalueensa. Perinteisen fysioterapian ja hieronnan li-

säksi palveluihimme kuuluu myös akupunktio, fasciakäsittelyt sekä psykofyysinen fysioterapia, Suoniemi kertoo.

www.onnifysio.fi

Puistolinnan kiertoliittymä valmis – yrittäjät kiittelevät ja antavat palautetta

Toukokuusta lokakuuhun kestänyt Puistolinnan kiertoliittymän rakentaminen on saatu valmiiksi. Kokonaisuuteen kuului tietöitä ja parannuksia myös Hämeen-tiellä ja Kartanonkadulla.

Kiertoliittymä toi tuntuja parannuksia liikennejärjestelyihin. Hushällskan yrittäjä **Päivi Heinämäki** on pelkästään tyytyväinen lopputulokseen.

– Wahreninkatu oli aikaisemmin varsinainen sumppu, eikä samoilla liikennevaloilla päässyt etene-mään kuin yksi auto. Kehräämöllä on kuitenkin paljon kaikenlaista toimintaa ja trafikki melkoista.

Uuden liikennejärjestelyn ansiosta Hushällskaan pääsee nyt kävellen ja pyörälläkin aikaisempaa suoremppaa tietä.

– Tämä on kaiken kaikkiaan haastavaa aikaa, eikä rakennustyöt ainakaan lisänneet myyntiä. Olen kuitenkin iloinen lopputuloksesta ja siitä, että myymäläni

osuu nyt aikaisempaa paremmin ohikulkevien silmään. Myös Puistolinnassa myymälää pitävän Harald & Fannyn yrittäjä **Kirsi Lund** kehuu uutta kiertoliittymää upeaksi.

Rakennustyöt osuivat hänelle kuitenkin keskelle vuoden parasta sesonkia ja se näkyi ikävästi vaateliikkeen myyntiluvuissa.

– Ymmärrän, että rakentaa täytyy, mutta asioita voi hoitaa monella tavalla. Toivon, että tästä projektista otetaan aidosti opiksi niin tiedottamisen kuin yritysvaikutuksen arvioinninkin osalta. Yrittäjien huoli kannattaa ottaa vakavasti.

– Lopputulos on joka tapauksessa onnistunut ja uskon, että uudet liikennejärjestelyt nostavat myös Puistolinnan ja muiden lähellä olevien kiinteistöjen arvoa. Eikä liikennevaloja todellakaan jää ikävä.

Elinkeinoelämän hyvinvointi varmistetaan omalla ohjelmalla

Ovatko Forssa ja sen ympäristökunnat houkuttelevia paikkoja yritykselle sijoittua? Saavatko yritykset nopeaa ja joustavaa palvelua, sujuvatko lupaprosessit jouhevasti? Muun muassa nämä asiat varmistetaan työn alla olevassa elinkeinopoliittisessa ohjelmassa.

Forssan seudun ensimmäisen yhteisen elinkeinopoliittisen ohjelman tekeminen on alkanut. Forssan Yrityskehitys sai Hämeen Liitolta rahoitusta FORCE-hankkeeseen, jonka avulla turvataan työpaikkoja ja vahvistetaan yrityksiä käynnissä olevan toimialamurroksen aikana.

Elinkeinopoliittisen ohjelman tärkeintä sisältöä ovat kuntien palvelulupaukset elinkeinoelämälle niissä asioissa, joihin kunnat voivat vaikuttaa ja edistää. Tällaisia asioita ovat muun muassa julkiset hankinnat, kaavoitus ja lupa-asiat ja ylipäätään yritysvaikutusten selvittäminen elinkeinoelämälle tärkeissä asioissa.

– Kysymys on siitä, mitä me yhdessä seutukuntana voimme tarjota yrityksille, miten houkuttevalta me näytämme ja miten mahdollistamme yritysten sijoittumisen ja kasvun, toteaa Forssan Yrityskehityksen toimitusjohtaja **Riikka Riihimäki**.

Elinkeinopoliittinen ohjelman tekemiseen osallistetaan laajoja verkostoja. Työpajoihin kutsutaan yrittäjiä, virkamiehiä ja muita yhteistyötahoja.

– Yrittäjille ja yrityksille tärkeintä on alueen toimintaympäristön ennustettavuus. Eli kun jotain luvataan, niin siitä on pidettävä myös kiinni. Meillä on oltava yhteinen tahtotila siitä, miten me haluamme oman seutumme kehittyvän ja pärjäävän tulevaisuuden kilpailussa, Riihimäki sanoo.

VANHAT TOIMIALAT MURROKSESSA

Forssan seudulla on vahvat juuret teollisuudessa, jossa rakennemuutos on ollut käynnissä pitkään. Tämän hetken rakennustoimialan haasteet puolestaan näkyvät koko maassa.

– Siirtymä vanhasta tekemisestä uuteen on ollut käynnissä jo pitkään. Nyt se

alkaa realisoitua muun muassa työvoiman kohtaantohaasteina. Osa seudun työnantajista, erityisesti suuret työllistäjät elintarvikeala ja metalliala, kärsivät nytkin työvoimapulasta, Riikka Riihimäki selvittää.

Forssan seutu on ollut rakennemuutoksen edessä aikaisemmin, minkä ansiosta seudulla on hyvät valmiudet ja toimintamallit luoda jotain uutta. Esimerkiksi Helkama Forsteen konkurssista syntyi uusi kylmälaitealan nousu.

– Forssan seudun etuna on, että meillä on erittäin hyvät ja toimivat yhteistyömallit jo olemassa kaikkien toimijoiden kesken. Koulutuksen ja kehittämisen yhteistyöllä pystymme varmistamaan työvoiman saatavuuden ja juuri se on avain seudun menestykseen tulevaisuudessa.

www.fyk.fi

**Laskentapiste
Balanssi Oy**

LASKENTAPISTE BALANSSI OY
Koulukatu 13 (PL 67), 30101 FORSSA
(03) 4246 8100
tilitoimisto@laskentapiste.com
laskentapiste.com

Laskentapiste Balanssi Oy on jo pitkään Forssassa toiminut tilitoimisto. Palveluvalikoimamme sisältää kaikki tilitoimiston palvelut, jotka ovat saatavilla sekä perinteisessä, että sähköisessä muodossa. Kokeneet kirjanpitäjämme ovat olleet tekemisissä useiden eri toimialojen kanssa, joten tunnemme hyvin erilaiset kirjanpitoon liittyvät käytännöt. Tämä mahdollistaa myös mahdollisimman laaja-alaisen palvelun eri asiakkaillemme Forssassa ja lähialueilla.

Paikkakunnan tuttu ja luotettava taksipalvelu! Henkilöautosta pikkubussiin.

0500 305 308

liikenneliuski.fi

Forssa • Jokioinen • Tammela • Humppila • Ypäjä

Hyvän leivän ystävälle

Arkisin klo 8-14.30
La klo 8-12

MARKUN PAKARI KOTI LEIPOMO

Kuhalankatu 11, 30420 FORSSA
Puh: 03 433 5335 www.markunpakari.fi

Monipuolista siivouspalvelua ja apua arjen askareisiin

Mikäli olet oikeutettu käyttämään kunnan tarjoamia sosiaalipalveluja, meiltä siivouspalvelut ikäihmisille sekä toimintarajoitteisille asiakkaillemme ilman arvonlisäveroa.

Siivouspalvelut
JAMSKE OY

040 541 3353
www.jamske.fi
info@jamske.fi

Kehrämön alueella Forssan sydämessä
Ravintola Vanha Värjäri

Värjäriellä tapahtuu:

12.11. Isänpäivä
Soittakaa Parodia to 2.11., pe 3.11., pe 8.12., la 9.12.

1.12. Netta Skog & Nina Tapio toiveena joulua
15.-16.12. Bella Notte - Elli Lukanderin joulukonsertti

Tervetuloa viihtymään!

Liput tapahtumiin piipputerassi.fi/kauppa

Wahreninkatu 11, Forssa | piipputerassi.fi | p. 050 562 7741

Luonteva matkakumppani löytyy läheltä!

Olemme yksityinen, täyden palvelun matkatoimisto.

Ota yhteyttä 03 43 55 670

FMT
Forssan Matkatoimisto
www.fmt.fi

Olemme täällä Sinua varten

Kartanonkatu 6,
30100 Forssa.
Puh. 03 436 1130

www.kiinteistokauppiaat.com

FORSSAN KIINTEISTÖ
KAUPPIAAT

Kukkaloistoa keväästä pitkälle syksyyn

Kuluvan vuoden aikana Koskenniskan ja Saunasillan puistoihin on tehty ilmeen kohotusta, jossa vanhaa puistomiljöötä on täydennetty uusilla istutuksilla. Kunnostustyöt toteutettiin Forssan satavuotiasta historiaa kunnioittaen.

– Vanhoja puita ehostettiin hoitoleikkaamalla ja täydennysistutuksiin valittiin perinneperennoja, joiden historia yltää 1700-luvulle saakka. Lisäksi puistoihin uusittiin kalusteita, kaupunginpuutarhuri **Leila Grönholm** kertoo.

Forssan kaupungin kotisivuilla löytyy Grönholmin laatima infopaketti, josta pääsee tutustumaan tarkemmin millaisia uudistuksia puistoihin on tehty.

– Kukkaloistosta saa jatkossa nauttia keväästä pitkälle syksyyn. Runsaskukkaiset koristeomenapuut aloittavat kukinnan toukokuussa, jonka jälkeen kukintavuorossa ovat lukuisat perennat.

– Forssan järkivihreä ajattelu on ollut mukana myös puistojen kunnostusta suunniteltaessa. Istutuksista löytyy esimerkiksi lehtosinilatvaa, punaväriminttua ja harmaakäenkukkaa, jotka houkuttelevat pölyttäjiä ja perhosia, Grönholm toteaa.

Tutustu Koskenniskan- ja Saunasillanpuiston uudistuksiin tarkemmin:

Forssa 100 -luento auttaa näkemään tutun kaupunkiympäristön uusin silmin

Wahren-opiston Studia Generalia -luento tarjoaa mielenkiintoisen läpileikkauksen forssalaisen rakennusperinnön historiaan ja sen suojeluun.

Luennolla perehdytään paikalliseen teollisuus- sekä agraarimaisemaan ja pohditaan mitä kaikkea suojelu tarkoittaa. Aiheena on myös asuminen suojelukohteessa, mihin se velvoittaa ja millaisia avustuksia on mahdollista hakea.

Luennoimassa on Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon rakennustutkija Sanna Kuusikari.

**Wahren-opiston Studia Generalia -luento:
Forssalainen rakennusperintö ja sen suojelu
7.11.2023 klo 18, kaupungin kirjaston Brander-salissa. Vapaa pääsy**

Forssa 100-tapahtumat

2.12. Perhelauantai – Joulun avaus Kehräämöllä,

Forssan museossa

- vapaa pääsy museoon klo 10–14
- tontturastit Kirjavan kankaan kaupungissa
- joulusta askartelua klo 10–14

Kaupunginkirjastossa

- Paspartuun taikatuokio klo 10.30
- FAI:n opiskelijoiden vetämä marsipaani- ja sokeri massatyöpaja
- lumihiutaleaskartelua
- satutuokio klo 11–11.30
- Lukukoirat Ilmari ja Verna tavattavissa klo 10–12

Nuorisotila Kuutamolla

- Lahjapaja (askartelua)
- Joululauluja kitaran säestyksellä klo 11, 12 ja 13
- Joulupukki klo 11.30–13
- Glögiä ja piparia

2.–12.12. Forssa 100 Valopolku Kehräämöllä,
avajaiset 2.12. klo 15

6.12. Itsenäisyyspäivän juhla,

Monitoimikeskus Akvarelli, klo 13–15

Itsenäisyyspäivän seppeleenlasku,

Forssan hautausmaalla klo 9 ja Koijärvellä klo 17

**4.10–3.11. Kuhankosken Killan syysnäyttely Väriä
syksyyn,** näyttelytila Vinkkeli (kirjaston 2. krs)

Neljäs Seinä: Improvisoitu Vorssan historia

Hotel Fabrik 4.11., 17.11., 2.12. ja 16.12. klo 19

5.11.–31.12. Forssa 100-näyttely Luontomuseossa

10 Forssan seudun taiteilijan luontoaiheisia teoksia:
valokuvia, maalauksia, grafiikkaa

6.11.–3.12. Forssan Seudun Kamerateat ry:n Forssaa

ennen ja nyt -valokuvanäyttely, näyttelytila Vinkkeli (kirjaston 2. krs)

7.11. Forssalainen rakennusperintö ja sen suoje-

lu-**luento,** Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon rakennustutkija Sanna Kuusikari, Brander-sali (kirjastotalon 2. krs) klo 18

26.12. Tapaninpäiväluistelut jäähalleissa klo 12–16

www.forssa.fi/tapahtumakalenteri

Read me
in English

Biotalous ja Forssa ovat ihan parhaita!

Forssan Hamkin kampuksella aloitti syksyllä opinnot harvinaisen suuri noin 70 kansainvälisen opiskelijan ryhmä. Enimmäkseen Aasian ja Afrikan maista tulleet opiskelijat suorittavat Hamkilla englanninkielisen biotalouden ICT-insinööriohjelman.

Teksti ja kuva Johanna Talikainen

Hamkin kansainväliset opiskelijat opiskelevat tieto- ja viestintäteknikan insinööriksi, joiden asiantuntijuuteen sisältyy myös kiertotalouteen ja kestäväään tulevaisuuteen liittyvää osaamista.

Kiertotalous ja vihreä siirtymä toivat Suomeen ja Forssaan vuosi sitten myös iranilaisen **Zhaleh Marzbanin**, joka toimii nyt tuutorina tänä syksynä aloittaneille opiskelijoille.

– Opiskelin Iranissa kaupunkisuunnittelua yliopistossa ja minua kiinnostaa erityisesti vihreä siirtymä. Valitettavasti Iranissa ei vihreästä siirtymästä puhuta mitään. Siksi halusin opiskelemaan EU-maahan ja päädyin tänne, Zhaleh kertoo.

– Arvostan myös sitä, että tämä on myös paras paikka naiselle. Sen lisäksi täällä asuu maailman onnellisin kansa. Se ei välttämättä näy ihmisten nauruna ja tanssina, vaan hyvänä elämänä. Täällä voi elää ja maksaa veroja varsin tyytyväisenä. Iranissakin maksetaan veroja, mutta kukaan ei tiedä minne rahat päätyvät.

Zhaleh on tutustuttanut uusia opiskelijoita paitsi opiskelun saloihin, myös Forssan kaupunkiin ja sen palveluihin.

– Yllätytte vuoden jälkeen, että tunnette täältä melkein kaikki. Kaupassa saa moikkeilla jatkuvasti. Se on tämän pienen kaupungin parhaita ominaisuuksia.

TUNGOS VAIHTUI RAUHAKSI

Kiinasta saapuneet **Fan Liu** ja **Duxing Li** huomasivat nopeasti, että oman asuintalon ihmiset ovat ystävällisiä ja haluavat kommunikoida, vaikka eivät englantia osaakaan.

– Ajattelen, että minun on tärkeä oppia ensimmäisenä suomen kieltä. Haluan panostaa siihen mahdollisimman paljon ensimmäisen lukuvuoden aikana, Fan Liu sanoo.

Kolmenkymmenen miljoonan asukaan kaupungista kotoisin oleva Fan kertoo olevansa suorastaan rakastunut Forssaan, sen rauhallisuuteen ja puhtauteen.

– Kävin hiljattain Helsingissä ja minusta tuntui ihanalta palata takaisin tänne. Haluan tehdä tulevaisuudessa etänä töitä, jotta voin asua täällä Forssassa. Koen itseni todella onnekaaksi, että pääsin opiskelemaan juuri Forssaan.

Ainostaan rautatien puuttuminen ja harvat bussiyhteydet isoihin kaupunkeihin ovat uusien forssalaisten mielestä huonoja juttuja.

Duxing puolestaan on löytänyt tiensä jo forssalaisille lenkkipoluille ja kuntosalille. Ainoastaan kotimaasta ostetut lenkitossut ovat vääränlaiset, kovalla asfaltilla juoksuun tarkoitetut. Forssassa juoksemaan pääsee paljon vaihtelevimmissa maastoissa.

TEORIAA JA KÄYTÄNTÖÄ

Iso-Britanniasta kotoisin oleva, mutta Suomessa jo kahdeksan vuotta asunut **Kira Lingwood** opiskeli ensin Hamkissa vuoden ajan kestäväää kehitystä suomen kielellä.

– Halusin vaihtaa englanninkieliseen ohjelmaan, sillä opiskelu ja erityisesti ryhmätöet olivat suomeksi haasteellisia minulle. Lisäksi opinnot olivat enemmän teoriapohjaisia ja minulle sopii se, että pääsee kokeilemaan ja soveltamaan. Siksi tämä biotalouden insinööriutkinto on houkuttelevampi.

Myös kiinalaiset Fan ja Duxing arvostavat ainutlaatuisia koulutusohjelmaa. He halusivat opiskella jotain, mikä liittyy ohjelmointiin. Biotalous avulla on mahdollisuus ratkaista monia tulevaisuuden ongelmia.

Kaikki neljä opiskelijaa haluaisivat tehdä myös osa-aikatyötä opintojen ohella ja integroitua tiiviimmin yhteisöön. Kiralla tosin on jo viikonlopputyö ABC-aseamalla.

– Tärkein neuvoni teille on, että hankikaa ystäviä ja pitäkää huolta heistä. Ystävät ovat tärkeitä, kun pimeä ja kylmä talvi alkaa, tuutori Zhaleh opastaa.

Duxing Li (vas.), Zhaleh Marzban, Kira Lingwood ja Fan Liu opiskelevat Forssassa ICT-insinööreiksi.

YSTÄVÄT TUTUSTUTTAVAT PAIKALLISEEN ARKEEN

Hamkilla on International Friendship -toimintaa, joka tukee kansainvälisiä opiskelijoita suomalaisen kulttuuriin sekä paikallisiin ihmisiin, yrityksiin ja yhteisöihin tutustumisessa. International Friendship -ohjelma antaa opiskelijoille mahdollisuuden tutustua tavalliseen suomalaiseen arkeen, kulttuuriin sekä paikallisiin tapoihin ja täten kasvattaa omaa tukiverostoaan Suomessa.

Ystäviksi osallistuville ohjelma antaa mahdollisuuden saada uusia kansainvälisiä ystäviä, joiden kautta voi tutustua uusiin kulttuureihin, harjoitella kieltä tai vaikka keskustella ammatillisista asioista. Myös yhteisö tai yritys voi osallistua toimintaan ystäväenä.

Lue lisää ystävätoiminnasta: www.hamk.fi/ystavaperhetoiminta

Kiertotalouden edelläkävijä

Kilpailuta jätehuoltosi

Ja pyydä tarjous kokonaisvaltaisista palveluistamme!
Meiltä saat myös jätteasiat sekä talkoo- ja risulavat.

Soita: (03) 41 241
meilaa: toimisto@envor.fi
vieraille: www.envor.fi

Muuta Romut Rahaksi!

Kiertotalouden edelläkävijä

Ostamme Romua!

Nyt ilmainen kodinkoneiden sekä sähkö- ja elektroniikka-romun vastaanotto. Myös jääkaapit saa tuoda meille.
Tervetuloa kierrättämään arkisin klo 8-16.
Löydät meidät Kiimassuon mäeltä.

Ratastie 23, 30420 Forssa
puh. 040-508 0032
romu@envor.fi | www.envor.fi

ABLOY® EASY

- Miellyttävä, symmetrinen muotoilu
- Entistäkin laajemmat käyttökohteet
- Entistäkin helpompi hallita
- Helppokäyttöinen ja kestävä
- Pitkän patentin turvaa vuoteen 2040

FORSSAN LUKKO

Turuntie 4, Forssa Puh. (03) 422 2633 - info@forssanlukko.fi

TILAUSAJOT – RYHMÄMATKAT

- Joustavaa tilausajopalvelua 48-, 53- ja 59-paikkaisilla turistibusseilla sekä 16-, 19- ja 22-paikkaisilla pikkibusseilla
- Hämeen Matkamyyntin ryhmämatkat kotimaassa ja ulkomaille

Forbus - buses for You!

Tilaukset ja tiedustelut

FORBUS

0400 817 140
ma-pe 10-15
forbus@forbus.fi

Vietä juhlat seudun upeimmassa salissa!

Juhlapaikka haussa, mutta vielä ei ole löytynyt? Tai kaipaatko tiloja suuremmalle seminaaripäivälle? Etsinnän ei tarvitse jatkua enää pidempään, sillä meillä Hotel Fabrikilla on monipuolisia tiloja tarjolla juuri sinun tarpeisiisi.

Tärkeän juhlan kruunaa upea ja remontoitu juhlasalimme, joka on täydellinen valinta juhliin. Tervetuloa meille juhlimaan ja viettämään unohtumattomia hetkiä!

Tervetuloa meille.

Hämeentie 7, 30100 Forssa
010 573 0100
forssa@hotelfabrik.fi
hotelfabrik.fi

Villa **FABRIK**
ravintola HOTEL · FORSSA

Sähköä elämään paikallisista yhtiöstäsi

Asiakaspalvelu 029 70200 100
Vikapäivystys 24h (03) 4126 717
verkkopalvelut@fvp.fi
www.fvp.fi

Asiakaspalvelu 029 70200 111
asiakaspalvelu@forssanenergia.fi
www.forssanenergia.fi

Vesihuollon maksuilla mahdollistetaan vesihuoltopalveluiden tuottaminen

Forssan vesihuoltoliikelaitos ottaa käyttöön jäteveden perusmaksun vuoden 2024 alusta. Perusmaksu määräytyy kiinteistön vesimittarin koon mukaan.

Forssan vesihuoltoliikelaitoksen vesihuoltojohtaja Kimmo Paakkonen, miksi jäteveden perusmaksu otetaan käyttöön?

Jätevesiasiakkailtamme perittävä jäteveden perusmaksu otetaan käyttöön kiinteiden kustannusten nousun vuoksi. Vuoden 2024 talousarvion laadinnan yhteydessä oli havaittavissa vedenkulutuksesta riippumattomien käyttö- ja pääomakustannusten määrän kohoaminen.

Suomen Vesilaitosyhdistys ry:n suosituksen mukaan vesihuollon maksurakenteen suunnittelun teoreettisena lähtökohdana tulisi pitää kiinteiden kustannusten kattamista perusmaksuilla ja muuttuvien kustannusten kattamista käyttömaksuilla. Vesihuollon kiinteät kustannukset syntyvät vesihuoltojärjestelmien ja toimitusvalmiuden ylläpidosta, ja ne on katettava riippumatta siitä paljonko asiakkaat käyttävät vettä tai toimittavat jätevettä puhdistettavaksi.

Mitä investointipaineita vesihuoltoliikelaitoksella on?

Meillä on 265 kilometriä pitkä vesijohto- ja viemäriverkosto, jonka tekninen käyttöikä on 50 vuotta. Jotta verkosto pysyisi kunnossa, meidän pitäisi saneerata joka vuosi viiden kilometrin osuus siitä. Se tarkoittaa nykyisellä kustannustasolla noin kahta miljoonaa euroa vuosittain. Todellisuudessa pystymme saneeraamaan tällä hetkellä noin 600 000 eurolla vuodessa, joka on kolmasosa tarvittavasta määrästä.

Miksi tuleviin investointeihin ei ole reagoitu aikaisemmin?

Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksujen tulisi olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä niillä voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen investoinnit ja kustannukset.

Forssan vesihuoltoliikelaitos ei saa konserniemolta tai muilta tahoilta rahallista tukea toiminnalleen, vaan vesihuoltopalveluja tulisi pystyä tuottamaan tulorahoituksen turvin. Käytännössä suuret investoinnit on kuitenkin pitänyt rahoittaa lainarahalla. Tällä hetkellä saneerausinvestointeihin ei ole käytettävissä rahaa niin paljon, kuin verkoston hyvässä toimintakunnossa pysyminen vaatisi. Verkoston saneeraustöiden lisäksi käytössä olevista investointimäärärahoista on ohjautunut iso osa vesihuoltopalveluiden turvaamiseksi tehtyihin investointeihin.

Mitä maksujen korotuksilla ja investoinneilla saadaan aikaiseksi?

Lain mukaan meillä on velvoite hoitaa vesihuolto kaupungin alueella. Tästä velvoitteesta meidän täytyy pitää kiinni. Investoinneilla pyritään takaamaan, että verkosto pysyy toimintakunnossa ja että

kaupunkilaiset saavat nauttia hyvälaatuisesta vedestä.

Miten Forssan vesimaksut sijoittuvat verrattuna muihin kuntiin ja kaupunkeihin?

Vesihuoltolaitosten maksujen vertailu täysin objektiivisesti on mahdotonta. Vesihuoltopalveluista perittäviin maksuihin vaikuttavat mm. miten eri toiminnot vedenhankinnasta jätevedenpuhdistamiseen ja verkostojen saneeraamiseen suoritetaan. Kahta samanlaista vesilaitosta ei Suomestakaan löydy. Myös asukastiheydellä on vaikutuksensa vesihuollon järjestämisen kustannuksiin. Meillä on vesijohtoverkosta yhtä asukasta kohti nelinkertainen määrä esimerkiksi Espooseen verrattuna. Tästä huolimatta meidän taksamme ovat täysin vertailukelpoisia ja Suomen keskitasoa.

www.forssanvesihuoltoliikelaitos.fi

PALVELEVA KUKKAKAUPPA FORSSAN KESKUSTASSA

KAIKKI ALAN PALVELUT
SYNTYMÄSTÄ -
VIIMEISELLE MATKALLE

KUKKAKAUPPA Saara Kuhanen

Sibeliuksenkatu 1, 30100 Forssa | 045 211 1448

Joulu taikka juhannus,
avoinna aina klo 9-18

Rakennusrestauroinnin
ammattilainen

www.lintukorpi.com

PK-Ompelukone

VARASTOMYYNTI
OMPELU/SAUMURIKONEIDEN
MYynti & HUOLTO

45 vuotta ompelukonehuoltoa

Hämeentie 8, FORSSA

Puh. 050 373 0359

Avoinna

ma 10-17

to-pe 10-15

Saumurin
terien teroitus

Täyden palvelun pesula

Jos
pyykki-
päivä on
sulla,
muista
Pantex-
Pesuun
tulla

Pesetä nyt jouluksi
matot ja muut
kodin tekstiilit!

Vuokraa meiltä
pöytäliina
joulupöytäsi!

- Kaikki vesipesut ja kemiallinen pesu
- Itsepalvelupesula

Avoinna:
ma-pe 7:00-17:00

Pantex-Pesu Oy

Riihikallionkatu 10, Forssa • p. 03 4246 3700
www.pantex-pesu.fi

FRUSH GOES TO ECOSYSTEMS

Forssan Yrityskehitys on
jälleen mukana järjestämässä
FRUSH-hybriditapahtumaa
Forssassa 25.4.2024

Uudet teemat, uudet puhujat.
StartUp -kilpailu opiskelijoille!

Ilmoittaudu mukaan
tai osallistu verkossa.
Tapahtumaan vapaa pääsy.

Lisätietoja

www.frush.fi / www.fyk.fi

fyk

Forssan Yrityskehitys Oy

Tehokas linkki työnantajan ja työntekijän välissä

Koulutusta ja työvoimaa tarpeeseen, joustavasti ja nopeasti. Tätä tarjoavat Faktia ja Jobpari yhdessä. Ainutlaatuisesta palveluyhdistelmästä hyötyvät niin työnantajat kuin työntekijätkin.

Silloin kun työtä ei ole tarjolla tasaisesti ympäri vuoden, ja kun työnhakijoiden osaaminen aina vastaa tarvetta, vastauksena on vuokratyö ja täsmäkoulutus.

– Parhaimmillaan me voimme olla yrityksen täysin ulkoistettu HR-osasto. Meillä onkin asiakasyrityksiä, joiden kaikki työntekijät ovat meidän listoillamme. Me hoidamme myös työntekijöiden tarvittavan koulutuksen ja tarpeelliset tulityö- ja työturvallisuuspassin kuntoon, kertoo HR-asiantuntija **Riikka Mäkinen**. (kuvasa oikealla)

– Kauttamme järjestyvät myös kesätyöntekijät ja oppisopimuskoulutukset. Hyvistä tekijöistä on pulaa, joten monet työnantajat haluavat esimerkiksi kesätyöntekijän tai työharjoittelijan sitouttaa mahdollisimman nopeasti ja oppisopimus on siihen hyvä ratkaisu, HR-asiantuntija **Suvi Hossi** jatkaa.

Faktian ja Jobparin lupaus on, että kaikki paperityö työkokeiluista palkkatuen hakemiseen ja oppisopimukseen hoituvat heidän ammattilaistensa kautta.

– Vuokratyön etuna yrittäjälle on se, että meille jää työnantajariski. Hintalapun erokin jää pieneksi, kun lasketaan esimerkiksi sairauslomista ja juhlapyhistä koituvat kustannukset, sanoo Hossi.

MATALAN KYNNYKSEN REKRYTOINTIA

Jobpari ja Faktia toimivat samassa rakennuksessa ammatti-instituutin kanssa, mikä tarkoittaa, että he ovat välittömässä vuorovaikutuksessa ammattiin valmistuvien kanssa.

– Esimerkiksi oppisopimusten maine kiirii nopeasti aina myös ensimmäisen vuoden opiskelijoiden korviin ja niistä tullaan kysymään matalalla kynnyksellä. Ohjaamme opiskelijoita myös yrittäjyyteen ja toimimme palveluiden kysynnän ja tarjonnan välittäjinä. Muun muassa lumitöiden tekijöille ja pihan haravoijille olisi kysyntää, Mäkinen kertoo.

Jobpari toimii myös Hämeenlinnassa ja Riihimäellä, minkä ansiosta sen toimintakenttä on suuri. Se tuo lisämahdollisuuksia rekrytointiin.

– Meillä ei ole mitään kuntarajoja, vaan me toimimme koko Suomen alueella tarvittaessa. Me hoidamme myös kansainvälistä rekrytointia, sillä kuulumme työllisyyspalvelujen eurooppalaiseen yhteistyöverkosto EURESiin, sanoo Hossi.

– Ja me autamme työllistymisessä kaikkia työnhakijoita, ei vain opiskelijoita.

Jos joku miettii nyt alan vaihtoa, niin ravintoloissa ja keittiöissä on kova pula tekijöistä.

– Kannattaa tulla juttelemaan ja mietittää sinulle oikea reitti kouluttautua ja työllistyä, Mäkinen ja Hossi vinkkaavat.

www.faktia.fi

Enemmän kädentaitoja ja valinnanvaraa lukio-opintoihin

Helmikuussa 2023 Forssan sivistyslautakunta päätti pitkään valmistellun Taide- ja koulutuskeskus Ellin perustamisesta. Elli yhdistää oppilaitokset, ja tarjoaa monipuolisempaa opetusta opiskelijoille ja opettamisen iloa opettajille.

Teksti ja kuva Kaisa Väisänen

Forssan yhteislyseon opiskelijoilla on valtakunnallisestikin katsottuna harvinainen mahdollisuus suorittaa opintoja forssalaisten taideoppilaitosten tarjonnasta. Myös kielten opiskelussa valikoima kasvaa uuden taide- ja koulutuskeskuksen myötä – lyseolaiset voivat opiskella nyt muun muassa koreaa.

– Ellissä on parhaillaan sisäänajovaihe käynnissä ja kestää hetken ennen kuin kaikki tiedostavat ja ymmärtävät, mitä mahdollisuuksia Elli tarjoaa lyseon opiskelijoille, toteaa kuvataidekoulun johtava opettaja **Teija Lauronen**.

– Kiinnostus Ellin mahdollisuuksia kohtaan on kasvava, vahvistaa myös lyseon rehtori **Simo Veistola**.

Veistolan mukaan lyseolaisia on ilmoittautunut ahkerasti kielten ja kädentaidon kursseihin. Eniten lyseolaisia kiinnostavat opintopistekurssit, joita on

tarjolla tällä hetkellä 15 erilaista.

– Musiikkiopiston opiskelijat voivat kirjata lukion opintoihin 30 opintopistettä. Tästä mahdollisuudesta meillä opiskelevat ovat olleet todella kiinnostuneita, kertoo Lounais-Hämeen musiikkiopiston pianonsoiton opettaja **Maria Orzech**.

KÄDEN JÄLKI NÄKYVÄKSI

Lyseon oppilaiden ohella Elli tuo mahdollisuuksia myös taide- ja koulutuskeskuksen yli satapäiselle opettajakunnalle.

– Yhdessä pystymme tarjoamaan opettajille enemmän koulutusta ja vertaistukea. Kaikki tämä vaikuttaa työhyvinvointiin ja jaksamiseen, kun resursseja on mahdollista jakaa. Se näkyy toivottavasti hyvänä fiiliksenä myös oppilaille, sanoo Wahren-opiston suunnittelijaopettaja

Marja-Leena Kangasniemi-Saari.

Taide- ja käsityöaineiden opettajat ovat huomanneet, että käsillä tekeminen kiinnostaa lyseolaisia, joilla opinnot ovat muuten hyvin paljon kirjojen pönttäämistä.

Lisämausteita opiskeluun tuo myös laaja-alaiset yhteisprojektit, joissa opiskelijat pääsevät näkemään käytännössä, mitä esimerkiksi omille tekstituotoksille tapahtuu.

– Tästä hyvänä esimerkkinä on Tekstistä esitykseksi, kynästä näyttämölle -projekti, jossa lyseon äidinkielen tunnilla tehdyt tekstit päätyivät Pienen teatterikoulun esityksiksi, kertoo kuvataidekoulun opettaja **Tiina Leppämäki**.

– Yhteisprojektit tuovat myös siihen perusopiskeluun lisää konkretiaa ja motivaatiota, kun oppilaat näkevät, mitä hyötyä eri aineiden opiskelusta voi olla.

Taide- ja koulutuskeskus Elli on valtakunnallisesti ainutlaatuinen kokonaisuus, joka toimii esimerkkinä muille kunnille. Ellin opettajat kertovat ylpeänä, että koulutusrintamalla uteliaat katseet ovatkin kohdistuneet nyt Forssaan.

Lue lisää Ellistä:

Taide- ja käsityöaineiden opettajat Teija Lauronen (ylhäällä vas.), Tiina Leppämäki, Maria Orzech ja Marja-Leena Kangasniemi-Saari ovat innossaan uudesta taide- ja koulutuskeskus Ellistä. Se tuo lisää virtaa myös opettajan työhön.

Maahanmuuttajat osaksi yhteisöä

Read me
in English

Maahanmuuttajien ja pakolaisten kotouttamisesta vastaa Forssan kaupungin nelihenkinen kotouttamistiimi. Heidän tehtäviinsä kuuluu kaikki kurahousujen tarpeen selittämisestä työpaikan löytämiseen ja seudulle kotiutumiseen. Vapaaehtoisillekin riittää työtä.

Teksti ja kuva Johanna Talikainen

Kotouttamossa valmistaudutaan tuleviin loska- ja pakkaskeleihin. Päiväkotien ohjeita käännetään eri kielille. Kääntämises- sä tärkeintä on, että ohjeet ovat ymmärrettävät ja yksinkertaiset.

- Tämä kuvastaa hyvin meidän työtämme. Meidän pitää pystyä kertomaan tänne muualta muuttaneille, mitä tarkoittaa loskakeli ja miten siihen varaudutaan. Täytyy perustella, miksi kuomat ovat paremmat talvijalkineet lapselle kuin kauniit vaaleanpunaiset nahkasaappaat, kertoo kotouttamiskoordinaattori **Niina Mäkelä**.

Forssan seudun Kotouttamo perustettiin tämän vuoden maaliskuussa, kun kotouttamispalvelut siirtyivät entiseltä hyvinvointikuntayhtymältä kunnille. Samoissa tiloissa toimii myös Yhteisötalo ja Oma Hämeen sosiaalipalvelut maahanmuuttajille.

- Sananmukaisesti meidän tehtäviimme kuuluu kotouttaa maahanmuuttajat ja pakolaiset mahdollisimman hyvin paikalliseen yhteisöön. Meillä on asiakkaita noin 20 maasta. Juuri kieliongelman takia esimerkiksi kiintiöpakolaiset valitaan yleensä niin, että täällä on jo edes muutamia saman kielisiä asumassa. Se helpottaa kotoutumista uuteen maahan ja kulttuuriin.

Pakolaiset, maahanmuuttajat ja tilapäistä suojaa saavat ovat Kotouttamon asiakkaita siihen asti, kunnes saavat kansalaisuuden. Kotikunnan saatuaan heillä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin muillakin kuntalaisilla, mutta Kotouttamo ohjaa kaikkia maahanmuuttajataustaisia oikeiden palveluiden piiriin.

- Tästäkin huolimatta saan yhteydenottoja jatkuvasti asiakkailta useampien vuosien takaa. He tietävät, että meiltä saa palvelua ja ohjauksen oikean palvelun pariin, Mäkelä hymyilee.

Hussien Eid muutti Forssan seudulle Syyriasta vuonna 2015 ja on sen jälkeen kouluttautunut tulkiksi. Hän tekee tiivistä yhteistyötä kotouttamiskoordinaattori Niina Mäkelän kanssa. Yhteinen kieli on asioiden hoitamisen edellytys.

MATALAN KYNNYKSEN TEKEMISTÄ

Lakisääteisten tehtävien ohella Kotouttamo tarjoaa matalan kynnyksen ohjauspalvelua. Kaksi kertaa viikossa voi tulla kysymään mitä tahansa, vaikka usein kysymykset liittyvät tavalla tai toisella Kelaan. Kotouttamossa on tavattavissa keran viikossa myös Kelan ja TE-toimiston asiantuntijat.

- Saamme selvittää kyllä monenlaisia, välillä melko kryptisiäkin asioita, kuten vieraan maan rekisterissä olevan auton katsastusta tai henkilötunnusten sekaannuksia, kertoo Niina Mäkelä.

Kotouttamo auttaa kieliasioissa, työllistymisessä, päiväkotipaikan saamisessa ja kouluasioissa. Kotouttamo tekee suoraan yhteistyötä myös paikallisten yritysten kanssa. Esimerkiksi Jokioisten Leipä ja C.P.E. Production ovat rekrytoineet paljon maahanmuuttajia.

- Meillä on paljon myös sellaisia tehtäviä, joihin ei tarvita Kotouttamon asiantuntijoita, mutta jotka täytyy kuitenkin järjestää. Tällaisia ovat esimerkiksi asiakkaiden saattaminen erilaisiin infotilaisuuksiin ja viranomaispalveluihin. Tai koordinaointi eri yhdistysten ja seurojen sekä maahanmuuttajien välillä. Otamme mielellämme vapaaehtoisia mukaan toimintaan.

Kotouttamo haluaa tavoittaa myös ne maahan muuttaneet, jotka eivät ole tulleet virallista reittiä pitkin. Tällaisia ovat esimerkiksi kansainvälisten opiskelijoiden perheet ja seudulle avioliiton kautta muuttaneet. Kotouttamispalvelut ovat myös näitä ryhmiä varten.

Lue lisää Kotouttamosta:

NOAC on puolustusteollisuuden uusi ottelija

Forssan puolustusteollisuus sai uuden toimijan alkusyksystä, kun Nordic Advanced Composites Oy eli NOAC aloitti toimintansa Aukeentiellä reilun kymmenen ihmisen voimin. NOAC valmistaa luotisuojien lisälevyjä kasvavaan markkinaan.

Teksti ja kuva Johanna Talikainen

Puolustusteollisuuden tuotteille on nyt kysyntää, kun sota Euroopassa herätti valtiot tehostamaan varusteluaan. Oman osaamisensa ja tuotteensa markkinaan tuo uusi Forssan perustettu NOAC.

- Tavallinen luotiliivi on tehty turvaamaan Magnum-käsiaseen kaltaiselta uhalta. Me teemme luotiliiveihin lisälevyjä, jota turvaavat myös kivääriammuksilta ja jä-reimmässä tapauksessa myös teräsytimisiltä luodeilta, kertoo NOACin toimitusjohtaja **Iivo Metsä-Eerola**.

NOACin tuotekehitys ja valmistus ovat jatkuvassa kilpajuoksussa aseiteollisuuden kanssa. Sitä mukaan, kun kehitetään uusia aseita ja ammuksia, niitä vastaan pitää kehittää tehokkaampia suojia.

Tulevaisuudessa NOACin tuoterepertuaari laajenee luotisuojakypärien valmistukseen. Uusi tuotantolinja on tarkoitus pystyttää ensi vuoden aikana.

- Toistaiseksi koko kapasiteettimme jää Suomen markkinoille, mutta olemme valmistautuneet tekemään tuotteita myös isompaan markkinaan, Metsä-Eerola toteaa.

- Koska asiakkaiden tarve muuttuu nopeasti, meidän valttina on helposti kustomoitavat tuotteet. Oikeastaan jokaiselle asiakkaalle tehdään omannäköistä tuotetta.

FORSSALAINEN JA KANSAINVÄLINEN

NOACin omistavat forssalainen C.P.E. Production Oy ja brittiläis-turkkilainen yritys CES. Kahden yhtiön yhteistyö alkoi alan messuilta.

- CES halusi tehtaan EU-alueelle ja Forssa oli varsin potentiaalinen ja kilpailukykyinen paikka, sillä se pystyi tarjoamaan sopivaa hallitilaa parin päivän varoitusaikalla, Metsä-Eerola toteaa.

Myös työntekijät löytyivät ripeästi rekrykoulutuksen avulla. Rekrykoulutuksessa aloittaneet kymmenen tuotantopuolen tekijää saivat kaikki NOACilta työpaikan. Työntekijöitä on tarkoitus rekrytoida lisää seuraavan puolen vuoden aikana.

- Rekrykoulutus mahdollisti rauhallisen sisäänajon tilanteessa, jossa tehdas vasta perustettiin ja kaikki toiminnot koneiden asennuksesta lähtien osuivat samaan hetkeen.

- Tehtaan nopea käynnistäminen oli täysin Forssan kaupungin, Forssan Yrityskehityksen ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän nopean reagoinnin ja palvelun ansiota.

TOIMITUSJOHTAJA UUSI FORSSALAINEN

NOACin toimitusjohtaja Iivo Metsä-Eerola muutti Forssaan puolitoista vuotta sitten vaimonsa kanssa perheyrittäjän perässä. Nyt perheeseen kuuluu myös puolivuotias vauva.

- Olemme viihtyneet Forssassa hyvin. Täällä kaikki on lähellä ja töihin pääsee nopeasti vaikka pyörällä.

Hämeenlinnasta kotoisin oleva Metsä-Eerola opiskeli Aalto-yliopistossa systeemiteitä ja kauppatiedettä.

- Suomalainen tehokkuus on saanut viime aikoina arvostelua osakseen, mutta kyllä Suomessakin voi tehdä tuotannollista työtä tuloksellisesti. Forssalaisten kilpailueduksi voin sanoa, että täällä osataan tehdä vielä käsillä töitä.

- Asiakkaiden myötä forssalaiset myös kansainvälistyvät nopeasti. NOACilla on kaksi virallista kieltä, suomi ja englanti, joista jälkimmäistä puhuu kolmasosa työntekijöistämme.

Tapahtumia jokaiselle päivälle

JOULUN AIKAAN TUNNELMOIDEN

- 1.12. Netta Skog & Nina Tapio Toiveena Joulukonsertti, ravintola Vanha Värjäri klo 19
- 2.12. Forssan Joulumarkkinat, Pilvenmäki klo 10
- 2.12. Kuorojen Joulukonsertti, Wahren-opiston ja L-H musiikkiopiston kuorot, Forssan kirkko klo 18
- 7.12. Eläkeläisten joulujuhla, Forssan seurakuntatalo klo 13
- 8.12. Tiukun ja Katin Joulukonsertti, Työväentalo klo 19
- 10.12. Kauneimmat joululaulut, Forssan kirkko klo 16
- 15.12. ja 16.12. Elli Lukander Bella Notte Joulukonsertit, ravintola Vanha Värjäri klo 20
- 17.12. Teatteri Mukamas: Joulukonsertti on jo ovella - kuvitettu joulukonsertti koko perheelle, vapaa pääsy, Työväentalo klo 11
- 17.12. Kauneimmat joululaulut, Koijärven kirkko klo 16 ja Forssan kirkko klo 18
- 21.12. Katukirkon joulujuhla, Forssan seurakuntatalo klo 12
- 24.12. Jouluyön musiikki, Forssan kirkko klo 22
- 31.12. Uudenvuoden illan hartaus, Forssan kirkossa klo 20 ja uudenvuoden vastaanotto kirkon portailla klo 20.30

JOULUN AVAUS

- su 3.12. Forssan Seudun Yrittäjänaiset ry:n FORSSAN JOULU, Forssan kauppatori klo 16–18
- Ohjelmassa mm. joulupuurotarjoilu, joulupukin ja joulumuorin vierailu sekä jouluvalojen sytytys. Luvassa lisäksi poniratsastusta ja koiravaljakkoajelua

NÄYTTELYTILA VINKKELI

- Wahreninkatu 4, kirjaston 2. krs,
Avoinna ma-to 11–19 | pe 11–17 | la 10–14
Näyttelyihin vapaa pääsy (avoinna kirjaston aukioloaikoina)
- Tammikuu: KAUK! Kirjankannet auki – Kirja astuu ulos kansistaan eli KAUK on työtapana, jossa kirjallisuuden sisältöjä käsitellään elämyksellisesti
- Helmikuu: Kuhankosken killan keväänäyttely
- Maaliskuu: Tupu Hultin tekstiilitaidetta
- Huhtikuu: Outi Aro-Heinilän maalaustaidetta

TEATTERIA

- Forssan Teatteri: Munaako herra ministeri – Valtteri Tuomisen ohjaama farssi, Teatteritalo, näytökset 9.12. asti
- Soittakaa Parodia – sketsejä, musiikkia, ravintola Vanha Värjäri, 2.11. klo 19 ja 3.11. sekä 8.–9.12. klo 20
- Parasta ennen – Ilmari Saarelaisen yhden miehen komedia, Järjestöjentalo, 17.11. klo 19
- Rakkauskirjeitä – Seela Sellan ja Esko Roineen kahden hengen näytelmä, Järjestöjentalo, 26.11. klo 15
- Yliluonnollinen Show – Jose Ahonen, Teatteritalo, 13.1.2024
- Forssan Teatteri: Peppi Pitkätossu-lastennäytelmä, Teatteritalo, näytökset 3.2.–29.3.2024

FORSSAN MUSEON GALLERIA MOLETTI

- Wahreninkatu 12
Avoinna: ti-pe 10–16 | la 10–14 | su 12–16
Näyttelyihin vapaa pääsy
- 10.10–5.11. Pia Männikkö: Teipein, puikoin
- 7.11.–3.12. Niina Hiltunen: Todellisuuksia - tekstiiliteoksia
- 4.12.2023–7.1.2024 Niko Saarinen: piirroksia, kiviveistoksia
- 9.–28.1.2024 Otilia Roos: Keramiikkaa
- 30.1.–25.2.2024 Rauni Hulke: Maalauksia ja äänimaisema
- 27.2.–24.3.2024 Susanna Mandelin: Kolmiulotteisia esinekoosteita
- 26.3.–21.4. 2024 Leena Ojutkangas: Koruja ja koruveistoksia
- 23.4.–5.5.2024 Keramiikka-artsaaniopiston lopputyönäyttely, Forssan ammatti-instituutti

FORSSAN MUSEON OPASTUKSET

- Tutustu Forssaan ja sen tarinoin Forssan museon oppaiden johdattamana. Mukaan pääsee pääsylipun hinnalla 4/6€ /Museokortti (alle 18-v. ilmaiseksi)
- 1.10.–30.11.2023 viikoittaiset yleisöopastukset torstaisin klo 13
- Parillisilla viikoilla Kuosikeskuksessa (Wahreninkatu 13)
 - Parittomilla viikoilla Forssan museossa (Wahreninkatu 12)
- 7.12. ja 14.12. Talviset ulkokierrokset Kehräämöalueella
Lähtö Forssan museolta (Wahreninkatu 12)
Huonolla säällä opastukset siirtyvät sisätiloihin.
- 1.2.–21.3.2024 viikoittaiset yleisöopastukset torstaisin klo 13
- Parillisilla viikoilla Kuosikeskuksessa (Wahreninkatu 13)
 - Parittomilla viikoilla Forssan museossa (Wahreninkatu 12)

KAUPUNGINKIRJASTO

- Wahreninkatu 4
Avoinna ma-to 11–19 | pe 11–17 | la 10–14
- 11.11. Kansallinen pelipäivä klo 10–14
- 11.11. ja 2.12. Lauantain satutuokiot klo 11–11.30
- 14.11. Kirjallisuusillan vieraana Seija Paasonen klo 18.00
- 2.11., 16.11., 30.11. ja 14.12. Lautapeli-illat Forssan kaupunginkirjaston Lukusali Puustisessa klo 17–20
- Keväällä 2024 tulossa:
- 13.1. Iita tehtaantyttö -lyhytelokuvat (1977) esitykset, kirjaston Brander-sali
- 20.1., 17.2., 23.3. ja 27.4. Kehräämön perhelauantait
- 28.2. Lavarunoustapahtuma
- Kirjallisuusiltoja helmi-, maaliskuu- ja huhtikuussa

MUUT TAPAHTUMAT

- 3.11. Pikkujouluravit vol 1 & Sini ja Simi, Pilvenmäki
 4.11. The Cosmic Goblins, Pub Hukka
 5.11. Forssan Kamarikuoron Virolaisen musiikin konsertti, Forssan kirkko klo 15
 10.11. Esiintyjänä Ahti, ravintola Status
 11.11. Isänpäivämarkkinat, kauppatori klo 8–15
 11.11. Jyrki Anttilan ”Kertokaa se hänelle”-konsertti, Työväentalo klo 14
 11.11. Rautalankaparaati, Järjestöjentalo
 11.11. Esiintyjänä Irina, ravintola Status
 12.11. Kojjärven kirkon 100v juhlamessu – YLE TV1-jumalanpalvelus klo 10
 12.11. Isänpäiväravat, Pilvenmäki klo 13
 16.11. L-H Kotiseutuyhdistys 100 vuotta-kirjan julkistustilaisuus, kirjaston Brander-sali klo 18
 17.11. Valon ja musiikin ilta – yhteistyössä seurakunta ja L-H musiikkiopisto, Forssan kirkko klo 18
 19.11. FL:n Puistokuksu ja -kävely, Vesihelmi ja Keskuskaupunki klo 12
 24.11. Älä osta mitään-päivänä ilmainen sisäänpääsy, Luontomuseo
 24.11. Kimmo Sainio aka Dj Kite, ravintola Status
 1.12. Esiintyjänä Bess, ravintola Status
 2.12. Pikkujouluravit vol 2 & Joulumarkkinat & Stand up-showt, Pilvenmäki
 6.12. Joulumarkkinat, kauppatori klo 8–15
 9.12. Antti Railion konsertti ”Vahvoja Sydämiä”, Forssan kirkko klo 19
 18.1.2024 Lions Club Forssa Flores: Janne Maksimainen ja Marja Ruppenen – Lääkeluento, Hotel Fabrik klo 18
 24.1.2024 Laulun siivon-ilta yhteisvastuulle, Forssan srk-talolla klo 18
 25.1.2024 Leavings-yhtye solistinaan Timo Rautiainen, Työväentalo klo 19
 30.1.2024 Tekijä2024-tapahtuma, Prismakeskus klo 10–16
 21.1.2024 Kristittyjen yhteinen ekumeeninen ilta, Forssan kirkko klo 18
 4.2. 2024 Regina Ilosalon pianokonsertti, Forssan kirkko klo 16
 9.2. 2024 Tyykijazzit, Työväentalo
 13.2.2024 Laskiaisrieha, kauppatori klo 17–19
 18.2.2024 Gospelkonsertti - Outi Aro-Heinilä, Katja Korja sekä Tammelan ja Forssan kuoroja, Forssan kirkko klo 15
Hiihtolomaviikkojen 19.2.–1.3.2024 ohjelmassa mm.
 • Forssan museossa rastirata ja askartelupiste
 • Kuosikeskuksessa lumitähntien leikkausta ja värityskuvia
 24.2.2024 Suomen Valokuvahistoriallisen yhdistyksen myyntitapahtuma, Työväentalo
 9.3.2024 Maalimarkkinat, kauppatori klo 8–15
 14.3.2024 Lions Club Forssa Flores: Saara Kankaanrinta - ”Itämeri, ilmastonmuutos ja biodiversiteetti”, Hotel Fabrik klo 18
 6.4.2024 Huhtimarkkinat, kauppatori klo 8–15
 25.4.2024 Frush Goes Ecosystems-tapahtuma, HAMKin maisemasali

WAHREN-OPISTO

Wahren-opiston loppusyksyn kurssit:

11.11. Paperikoristeita klo 10–15

30.11. Piparkakkutalo aikuinen – lapsi klo 16.30–20.45

22.–23.11. Vaihtelua joulun alku- ja jälkiruokiin klo 17–21

Kevään 2024 kurssit ja niihin ilmoittautuminen on käynnissä: <https://uusi.opistopalvelut.fi/wahren>

Puh. (03) 4141 5390

Lisätietoja Wahren-opiston toiminnasta, kursseista ja luennoista sekä uutiskirjeen tilaus: www.wahrenopisto.fi

ForssaTV on myös YouTubessa <https://forssatv.fi>

VILLAFORSS

2.11. Lions Club Flores Forssa Rikkauden ja köyhyyden ero on ajatus luento: Maarika Maury ja Päivi Petrie. Liput 10 €, tuotto hyväntekeväisyyteen, klo 18

26.11. Seeli Toivio, Joulua kohti- konsertti. Sellisti ja laulaja Seeli Toivio esittää jouluisen ohjelman, jossa soi vanhan, yli 200-vuotiaan sellon lisäksi myös laulu ja moderni sähkösovello. Taidenäyttely esillä samaan aikaan. Konsertissa on väliaika. Liput 26 €, klo 16

3.2.2024 Tervetuloa Villaforssin murhamysteeriin ja illalliselle. Pukeudumme Agatha Christien tyyliin ja ratkaisemme herkullisen illallisen lomassa Villaforssin jugendhuvilassa tapahtuvaa murhamysteeriä. Oliko murhaja butler, kokki vai Kehräämön talonmies, se ratkeaa illan kuluessa, klo 18

25.2.2024 ja 28.4.2024 Villaforssin avoimet ovet taide- näyttely ja kahvila, klo 12–16

Lisätiedot: www.villaforss.fi

YLÖS, ULOS JA LIIKKEELLE

Iltapäivätanssit Järjestöjentalolla torstaisin 14.12. asti klo 13–16. Hinta 10 € sis. kahvin, pullan ja osallistumisen arvontaan. Järjestäjänä Forssan liikuntapalvelut sekä paikalliset eläkeläisjärjestöt

Tapaninpäiväluistelut 26.12. klo 12–16 Forssan jäähalleissa. Tarjolla musiikkia, mehua ja piparia.

Yleisöluisteluja järjestetään harjoitusjäähallissa ke ja pe klo 13–15 ja su 14–16

Lisätietoja liikuntapalveluiden tapahtumista ja liikuntaryhmistä: www.forssa.fi/liikunta

VIIHDEUMALA VESIHELMI

Avoinna: ma, ke, pe klo 6–21 | ti, to klo 10–21 | la, su klo 11–18

21.12.2023–3.1.2024 Wibit-vesitemppurata

Puuhaviikonloput, isot matot ja renkaat aaltoaltaassa kaikki marraskuun viikonloput

Lisätiedot: www.vesihelmi.fi

Katso lisätiedot: www.forssa.fi/tapahtumakalenteri
 Pidätämme oikeudet muutoksiin.

Tapahtumajärjestäjät voivat ilmoittaa kaupungin nettisivujen tapahtumakalenteriin lisättävistä tapahtumistaan **ilmoita tapahtuma** -lomakkeen kautta.

Ronttispuisto liikuttaa ja leikittää

Kalliomäessä sijaitsevan uudistetun Ronttispuiston avajaisia juhlittiin heinäkuussa. Kaupungin toimijoiden ja käyttäjien yhteistyönä suunniteltu puisto tarjoaa kaikille kaupunkilaisille maksuttoman leikki- ja lähiliikuntapaikan.

Teksti ja kuva Kaisa Väisänen

Kaupunginpuutarhuri **Leila Grönholm** esittelee viihtyisää Ronttispuistoa ylpeydellä.

– Puiston kaikki rakennustyöt on tehty puistotyöntekijöiden monipuolisen ammattiosaamisen voimin. Puiston suunnittelussa olivat mukana puisto-osaston lisäksi kaupungin liikuntapalvelut, Kalliomäen omakotiyhdistys ry ja Asenne ry, toteaa Grönholm, jonka vastuulla oli alueen kaluste- ja istutussuunnitelmat.

– Leikkipaikkojen perusparantamisen väli on noin 20 vuotta. Nyt oli vuorossa Ronttispuisto. Uudistuksessa otimme käyttöön vuorovaikutteisuuden alueen toimijoiden kanssa, mikä monipuolisti lopputulosta, jatkaa Grönholm.

Eri tahot kehittivät liikunta- ja leikkipaikkaa omien tarpeittensa mukaisesti. Asenne ry, mikä on vapaaehtoisvoimin toimiva nuoria tukeva yhdistys, toivoi erityisesti voimailuvälineitä.

Kalliomäen omakotiyhdistyksen ajatuksena oli kehittää kaikenikäisille sopiva monipuolinen liikuntapaikka sekä leikkipaikka lapsille.

YHTEISTYÖSSÄ VOIMAA

Nykyinen Ronttispuisto voi ylpeillä monipuolisuudellaan, sillä puisto tarjoaa toimintaa kaiken ikäisille. Puisto on jaettu aidanteilla neljään alueeseen, joista yksi

on 12 auton parkkipaikka.

Lasten leikkialueella on keinoja, hiekkalaatikko sekä jousikiikkuja. Ajatuksena on, että piltit viihtyvät omissa leikeissään samalla kun vanhemmat käyttävät kunto-laitteita. Vielä parempi on, jos eri ikäpolvet nauttivat liikunnasta yhdessä.

Kaupungin liikuntapalvelusta puiston suunnittelussa oli mukana liikuntasihtööri **Pauliina Jolanki**, jonka asiantuntemuksella puistoon valittiin monikäyttöiset liikuntavälineet. Hän kehuu yhteissuunnittelua miellyttäväksi ja kannustavaksi kokemukseksi.

– Tarkoituksemme on tarjota niin lapsiperheille kuin nuorisolle sekä ikäihmisil-

le ulkoliikuntatoimintaa, kertoo Jolanki.

Alueella on viisi monikäyttöistä kuntolaitetta. Laitteet ovat turvallisia käyttää, ja niissä on kuvalliset ohjeet. Tarjolla on voimaköydet, ylätalja, penkkipunnerrus- ja kyykkypaikat sekä hyppyboksi.

Lisäksi liikuntapuistossa on puolikas koripallokenttä, minkä korin yläreuna on virallisessa pelikorossa eli 3,05 metrin korkeudessa. Pelialue on pinnoitettu vettä läpäisevällä avoimella asfaltilla.

– Kenttä sopii myös jalkapalloiluun, sillä korin alla on maali. Kentälle ovat tervetulleet sekä isot että pienet pelaajat.

VOIMANNOSTAJAKIN TYYYTYVÄINEN

Entinen voimannostaja **Valdur Paavilainen** on käyttänyt liikunta-alueen voimailulaitteita ahkerasti. Hän kehuu laitteita monipuolisiksi. Painoja voi säädellä 10–100 kiloon oman tason mukaan.

– Ulkona olevat laitteet ovat erittäin tervetullut vaihtoehto. Välineissä voi treenata porukalla tai yksin. Käyttökin on ilmaista, kehuu Paavilainen.

Hän mainitsee, että Forssassa on järjestetty ensimmäisen kerran voimanos-

tokisat 45 vuotta sitten. Itse hän on ollut kisajärjestäjänä jo 28 kertaa.

Monikäyttöisen ja laaja käyttäjäryhmää palvelevan puiston viheralueet tarjoavat myös silmänruokaa ja tukevat puistonpenkit paikan lepohetkille.

Kohti päästöttömyyttä sähköauto kerrallaan

Forssaa voi luonnehtia edelläkävijäksi järkivihreässä ajattelussa, sillä ympäristöystävällisyys ja kestävä kehitys on otettu osaksi kaikkea tekemistä jo vuosia sitten. Kaupungin ensimmäinen sähköauto saatiin käyttöön kuluvan vuoden toukokuussa, ja jatkossa autot sekä työkoneet valitaan aina päästöttömyys edellä.

Teksti ja kuva Piia Romppanen

Puistotyönjohtaja, **Ismo Ojansuu** on hoitanut työajot toukokuusta saakka kaupungin ensimmäisellä sähköautolla. Puolen vuoden ajokokemus Opel Combo-pakettiautolla on vakuuttanut Ojansuun sähköauton ominaisuuksista.

– Sähköauto ei juurikaan poikkea perinteisestä autosta. Combon toimintasäde on 280 kilometriä ja kesäaikaan se riitti oikein hyvin, kun päivittäistä ajoa tulee kaupunkialueella alle 100 kilometriä. Latauksessa auto on 1–2 kertaa viikossa, Ojansuu avaa kokemustaan.

– Talviajasta ei vielä ole kokemusta mutta olen kuitenkin luottavaisin mielin. Uskon toimintasäteen riittävän hyvin, vaikka pakkanen vähän kireämpää olisikin ja latauskertoja on helppo lisätä tarpeen mukaan.

Ainoa negatiivinen seikka, joka sähköautoilussa on noussut esiin, liittyy ääneen tai lähinnä sen puutteeseen.

– Työtehtävät vaativat usein ajamista kevyenliikenteenväylillä, käyntiä puuttumisen takia jalankulkijat ja pyöräilijät eivät aina huomaa kevyenliikenteen seassa liikkuvaa autoa. Ajonopeudet näissä tilanteissa ovat luonnollisesti matalia ja äänimerkkiä käytetään herkästi, ettei vahinkoja pääse tapahtumaan, Ojansuu summaa.

Järkivihreä ajattelu ei rajoitu pelkäämään autoihin vaan myös infrapalveluiden työkoneita uudistetaan sähköisiksi sitä

mukaa kun uusia hankintoja tehdään. Päästöttömyyden lisäksi työkoneiden sähköistyminen lisää työhyvinvointia.

TAVOITTEENA PÄÄSTÖTTÖMYYS

Forssan kaupungin tekninen johtaja, **Antti Heinilä** kertoo autokannan uudistamisen olevan yksi osa järkivihreää strategiaa ja suunta kohti päästöttömyyttä.

– Sähköauton hankinta nostettiin esille vuoden 2022 talousarvioon. Maailmantilanteesta johtuva komponenttipula kuitenkin viivytti toimitusta ja auto saatiin käyttöön hieman aiottua myöhemmin, Heinilä kertoo.

Sähköisyyteen siirrytään sitä mukaa kun tarvetta kaluston uusimiselle tulee, myös latauspisteitä rakennetaan lisää.

– Sähköinfraa kehitetään jatkuvasti. Latauspisteitä tulee kaupungin kiinteistöille vuosittain ja ne ovat vapaasti kaikkien käytössä.

– Suurin haaste latauksessa taitaa tällä hetkellä olla se, että jokaisella palveluntarjoajalla on erillinen applikaatio. Autoa lataukseen vietäessä pitää siis olla tarkkana, että älypuhelimesta löytyy juuri oikea sovellus latausta varten, Heinilä naurahtaa.

– Melu- ja värinähaitta on sähköisillä laitteilla liki olematon, joka luonnollisesti vähentää työstä aiheutuvia terveyshaittoja. Forssassa ollaan mielestäni hyvin ajanhermolla tai jopa edelläkävijöitä kaikessa mikä liittyy järkivihreyteen, Ojansuu hymyilee.

**Valkaman
Rakennetyö Oy**

**SIPILÄNKADUN
MYYMÄLÄSTÄ:**

- seinä- ja lapetikkaat
- kourut
- kattosillat
- lumiesteet
- pelti-istat
- kattopellit

piisko

RUUKKI

Paljon tuotteita eri väreissä, tervetuloa ostoksille!

Sipilänkatu 14, FORSSA | Puh. 050 517 8989 /
Teemu Valkama | www.valkamanrakennetyo.fi

Laskenta-10
Talouskumppanisi

Taloushallintoliiton auktorisoima
www.laskenta-10.fi

**KYLMÄKESKUS
SAMI OY**

Ylikauppilantie 2, 31640 Humpvila
0400 741 214
info@kylmakeskussami.fi

www.kylmakeskussami.fi

**KOTI
PIZZA**

KOTIPIZZA FORSSA
TORIKATU 1

WWW.KOTIPIZZA.FI
03 4356 055

AVOINNA MA-PE 10.30-21, LA-SU 11-21

**FORSSAN
VESIHUOLTOLIIKELAITOS**

**MITÄS
JOS JOISITKI
VETTÄ**

VIKAILMOITUKSET 050 355 8740

Perkiöntie 7
30300 FORSSA
Puh. vaihde (03) 4141 1
Sähköposti vesihuolto@forssa.fi

**AUTOHUOLTO
TA-RENGAS**

Renkaanvaihdot
ja huollot meiltä!
Myös
nettiajanvaraus
www.ta-rengas.fi

Arkisin 8-17

Hämeentie 31
30100 Forssa
03 422 6900 / 044 757 9880
myynti@ta-rengas.fi

AUTOKORJAAMO & RENGASKAUPPA

**KALLIO, JA SORAKIVIAINEKSIA
TOIMITETTUNA:**

Tammela, Forssa, Jokioinen, Humpvila,
Ypäjä, Koijärvi ja Urjala.

PUH: 020 161 6271

Hämeen Kuljetus Oy, Forssa

**Hämeen
Kuljetus Oy**

www.hameenkuljetus.fi

FORSSA

Scandia Rent

Aukeentie 5, 30100 Forssa

040 128 3873

forssa@scandiarent.fi

Paikallista palvelua Forssassa yksityisille sekä yrityksille

**Laajasta valikoimastamme löydät
mieleisesi vuokra-auton,
oli kyse henkilö- tai pakettiautosta**

Tutustu www.scandiarent.fi

Poikkeaa, viivy koko ilta tai
maistele ajatuksella.
Uniikkia keramiikkaa
lahjaksi ja omaksi
iloksi.

Katso aukioloajat www.poretta.fi
Hämeentie 8, 30100 Forssa

ARTIC STORE

AURINKOSUOJAT & KAIHTIMET

PRT-Kaihdin

Kartanonkatu 20, Forssa | puh. 0400 207 082
www.prt-kaihdin.fi

Since 1996

Tiliväre
yli 35 vuoden kokemuksella

Toimistosta saat kaikki yrityksen
taloushallintoon liittyvät palvelut. Teemme
yrityksesi kirjanpidon, tilinpäätökset,
palkan maksut ja laskutukset. Sähköinen
taloushallinto myös meiltä.

Tiliväre Ky Rydberginkuja 2
30100 Forssa
p. 040 676 0461
arja@tilivare.fi
wilma@tilivare.fi

www.tilivare.fi

SÄHKÖMATTI
sahkomatti.fi

Teollisuuden sähkökunnossapito
Kiinteistöjen sähkökunnossapito
Sähkömoottorit ja sähkömoottorihuolto
Sähköurakointi S1

Paloilmoitin- ja turvavalojärjestelmät
Rikosilmoitinjärjestelmät
Kamera- ja kulunvalvontajärjestelmät

Ilmalämpöpumput
Aurinkosähköjärjestelmät
Sähköautojen latausasemat
Huolto ja päivystys

Puh. 050 3060 411
sahkomatti@sahkomatti.fi

SÄHKÖMATTI
Viksbergintie 1, Forssa

**LIITY BIOJÄTTEIDEN
ERILLISKERÄYKSEEN!**

Biojätteen keräysvelvoite laajenee koskemaan
Forssasta lähtevää taajama-aluetta kesällä 2024.
Liity keräykseen kotisivuillamme ja ota
biojätteen lajittelu haltuun jo tänään!

www.lhj.fi

LHJ LOIMI-HÄMEEN
JÄTEHUOLTO

Pohjoismaista verkkokauppaa Forssasta

Brändiuudistus teki Nethit Systemsistä Confirman. Se tarkoittaa, että jatkossa Forssasta käsin tehdään yhä enemmän verkkokauppoja pohjoismaisille markkinoille.

Teksti ja kuva Johanna Talikainen

Tarkkaavaisemmat ovat ehkä huomanneet, että Hämeenkadulle, lyseota vastapäätä sijaitsevan puutalon kylkeen, on tullut uudet valomainokset, joissa lukee Confirma. Aikaisemmin samoilla paikoilla luki Nethit. Mitä on tapahtunut?

– Confirma Software osti Nethitin pari vuotta sitten. Nyt käyttöön otettu Confirma on markkinointinimi ja muutoksella vahvistamme brändinäkyvyyttä ja tuomme konsernin tuotteet ja palvelut paremmin saman nimen alle. Virallinen nimi Nethit Systems jää elämään taustalle, kertoo Confirman yksikönjohtaja **Jari Anufrijeff**.

Confirman Forssan yksiköllä on vahva osaaminen verkkokaupasta ja monikanavaisesta kaupasta. Nyt rinnalla on useita konsernin muita toimijoita, jotka tarjoavat toiminnanohjausjärjestelmiä, kassajärjestelmiä, maksamisen ratkaisuja, laskutusta, kirjanpitoa ja perintää. Kokonaisuuteen kuuluvat myös isännöintijärjestelmä.

– Yhdessä voimme tarjota entistä isompia kokonaisuuksia saumattomasti. Se tarkoittaa, että asiakas pystyy hallitsemaan kaikkia kaupankäyntiin tarvittavia toimintoja saumattomasti ilman kalliita ja vaikeita ohjelmistointegraatioita.

KASVUA KAIKILLE

Confirman verkkokauppa-alustalla toimii noin 300 verkkokauppaa, jotka kaikki tekevät monikanavaisesti myyntiä. Verkkokaupan lisäksi heillä on siis myös kivi-jalkamyymälä tai myymälöitä tai tukku-kauppa.

– Meille on tärkeää, että asiakkaamme bisnes kehittyy ja kasvaa. Siksi me emme tarjoa pelkästään teknologiaa, vaan myös liiketoimintaneuvontaa. Me neuvomme ja kerromme, miten verkkokaupassa tehdään enemmän myyntiä, Anufrijeff toteaa.

– Tavoitteenamme on kasvaa koko ajan tasaisesti ja kannattavasti. Se tar-

koittaa verkkokauppaa ja siihen liittyviä muita sovelluksia ja toimintoja.

Confirman Forssan yksikössä työskentelee 33 asiantuntijaa, joista 28:lla on työpiste Forssan konttorilla.

– Forssan hyviä puolia ovat keskeinen sijainti, mikä on erityisesti myynnin kannalta tärkeää sekä pienet kiinteät kustannukset. Työntekijöitä ei ole helppo saada, mutta toisaalta meillä on myös pieni vaihtuvuus. Ihmisten on hyvä asettua tänne ja perustaa perhe.

Confirma Software on voimakkaasti kasvava pohjoismainen ohjelmistoalan konserni, johon kuuluvat yritykset tarjoavat monipuolisia ohjelmistoja ja erityisratkaisuja asiakkailleen Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Koko konsernilla on 14 000 asiakasta Pohjoismaissa ja se työllistää noin 400 henkilöä.

www.confirma.fi

Liikunta on Jaanalle elämäntapa

Liikunta on ollut Jaana Heikkilälle aina olennainen osa itsestä ja omasta hyvinvoinnista huolettimista. Forssan kaupungin liikuntapalveluista on löytynyt monta mieleistä lajia sosiaaliselle tiimipelaajalle, joka ylläpitää kuntoa myös hyötyliikunnalla.

Teksti ja kuva Piia Romppanen

Jaana Heikkilän kohdalla liikunnan voi sanoa olevan elämäntapa. Eri lajeja rohkeasti kokeileva aktiivinen nainen harrastaa ryhmäliikuntaa 3–4 kertaa viikossa. Kesäaikaan pyöräilylenkit yhdessä puolison kanssa ovat mieluista yhteistä tekemistä, jonka lisäksi suurin osa työmatkoista sujuu pyöräillen ympäri vuoden.

– Liikunta on ollut minulle aina luontaista. Ruuhkavuosien aikaan liikkuminen meni enemmän lasten ja lasten harrastusten ehdoilla, mutta liikunta on aina kuulunut tavalla tai toisella elämään, Heikkilä kertoo.

Ennakkoluulottomasti eri lajeja kokeileva Heikkilä kiittelee Forssan kaupungin liikuntapalveluita monipuolisiksi.

– Forssasta löytyy hyvät liikuntamahdollisuudet kaikenikäisille. En osaa nimetä mitään tiettyä suosikkia, lajit vaihtuvat enemmänkin fiiliksen mukaan. Vesihelmessä käyn kuntojumpassa, KKI kuntosali-circuit -ryhmässä sekä uimassa.

– Pyöräilyyn löytyy lukuisia hyviä reittejä ja Lamminrannalla on myös hyvät

puitteet liikkumiseen, Heikkilä toteaa.

Hammashoitajana työskentelevän Heikkilän työpäivät ovat täynnä sosiaalisia kohtaamisia. Kiireisen työn vastapainoksi on rentouttavaa päästä luonnonhelmaan.

– Olen luonteeltani varsin sosiaalinen ja viihdyn ihmisten parissa. Välillä kuitenkin rauhallinen kävelylenkki auttaa palautumaan arjen kiireistä. Tuolloin keskityn ympäröivään luontoon, aistimaan metsästä välittyvän äänimaailman ja tuoksut.

SOSIAALISUUTTA JA OHJATTUA TEKEMISTÄ

Heikkilä luonnehtii olevansa enemmän tiimi- kuin yksilöpelaaja. Ryhmäliikunnan sosiaalisuus ja siitä tuleva hyvä fiilis motivoi lähtemään liikkeelle myös niinä päivinä, jolloin tuntuisi helpommalta jäädä kotiin.

– Miniäni ohjaa Vesihelmessä jumpaa ja hänen kauttaan löysin itselleni mieluisat ryhmät Vesihelmen palveluista. KKI kuntosali-circuit -ryhmä on todella

hyvä. Osallistujien ikäskaala on laaja eikä ketään jätetä ulkopuolelle, yhteishenki on vertaansa vailla.

– Tykkään myös, että liikunta on ohjattua. Voisin tehdä lihaskuntaa ylläpitävää salitreeniä myös kotona, mutta jostain syystä kynnys kotona kuntoiluun on korkealla. On hyvä, että on joku, joka kertoo mitä tehdään ja kuinka kauan, Heikkilä naurahtaa.

Välillä liikunta on myös rentoa hetkessä olemista. Silloin Heikkilän mukana Vesihelmeen lähtee 1,5-vuotias lapsenlapsi Aapeli.

–Uimareissut Aapelin kanssa ovat laatuakaa parhaimmillaan. Pienen ihmisen riemua ja innostusta on ihana seurata, Heikkilä hymyilee.

Forssan liikuntapalveluiden liikuntaryhmät ovat matalan kynnyksen ryhmiä, joihin voi tulla myös kesken kauden. Tietoja liikuntaryhmistä saa soittamalla 03 4141 5645 / Pauliina ja 03 4141 5646 / Sirpa, sekä www.forssa.fi/liikuntaryhmat sivulta.

Jos et tiedä miten aloittaisit liikkumisen, varaa itsellesi aika liikuntaneuvontaan Forssan kaupungin erityisliikunnanohjaaja Sirpa Pololle. Ajanvaraus ti klo 11-11.30. 040 523 8310.

Omatoimiseen liikkumiseen löydät liikuntapaikat sivulta: www.forssa.fi/liikuntapaikat

VANHA APTEEKKI

Prisma-keskus, B-sisäänkäynti 03 435 5001
ma-pe 8-20, la 9-18, su 10-18

Etäasiointisovellus - Remomedi
AIVAN KUIN OLISIT APTEEKISSA

Hoida kaikki
apteekkiasiat
helposti
sovelluksella -
myös resepti-
lääkkeet.

- 1 LATAA REMOMEDI-SOVELLUS
- 2 TILAA LÄÄKKEET APTEEKISTASI
- 3 NOUDA APTEEKIN NOUTOLAATIKOSTA

FORSSAN ELÄVIENKUVIEN TEATTERI

Muista lähimmäisiäsi lahjalla,
joka sisältää suuria tunteita.
Elävienkuvien Teatterin
lahjakortit ja yksittäiset liput
myynnissä netissä ja teatterilla.

Hyvää elokuvantäyteistä
vuodenvaihdetta!

KESKUSKATU 1, 30100 Forssa
Liput ja ohjelmisto: elavienkuvienteatteri.fi

Aurinkojärjestelmät

Ilmalämpöpumput

Antennijärjestelmät

Kuituhitsaukset

EnerKia Oy

050 411 4011 myynti@enerkia.fi

www.enerkia.fi

ÖIVA

TYÖTERVEYS

Oivaltavaa terveydenhoitoa Sinulle työterveys- tai
yksityisasiakas! Olet meille lämpimästi tervetullut niin
Forssan kuin Someron toimipisteisiin.

Ajanvaraukset puhelimitse 010 517 4160.

Palvelemme ma-to 8-16, pe 8-16 osoitteissa Kutomonkuja 2 A 1 30100 Forssa ja
Joensuuntie 31 31400 Somero

MIEHEN TERVEYSTESTI

LAHJAKSI ISÄLLE

TESTOSTERONI
tai PSA 29€ ~~35€~~

LAAJA
TERVEYSPAKETTI 99€ ~~135€~~

Tarjous voimassa 30.11.2023 asti

VARAA AIKA:

p. 03 422 2835

Prismakeskus, Forssa
nettiaika.fi/forssankeskusapteekki

MA-PE 8-20
LA 9-18
SU 10-18

Sähköurakointi

Sähköasennus

Sähkösuunnittelu

Sähköautonlataus

KARPPELIN OY

010 567 9710 myynti@karppeelin.fi

www.karppeelin.fi